

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

Wydział Architektury

ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań, tel. +48 61 665 3301, fax +48 61 665 3300

e-mail: office_darf@put.poznan.pl, www.architektura.put.poznan.pl

KARTA OPISU MODUŁU ZAJĘĆ

Nazwa modułu/przedmiotu		Kod	
HISTORIA ARCHITEKTURY 1		A_K_1.1_001	
Kierunek studiów	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny)	Rok / Semestr	
ARCHITEKTURA	ogólnoakademicki	I/1	
Specjalność	Przedmiot oferowany w języku:	Kurs (obligatoryjny/obieralny)	
-	polskim/angielskim	obligatoryjny	
Godziny		Liczba punktów	
Wykłady: 30 Ćwiczenia: - Laboratoria: - Projekty / seminaria:-		3	
Stopień studiów:	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna)	Obszar(y) kształcenia	Podział ECTS (liczba i %)
I	STACJONARNE	NAUKI TECHNICZNE	3 (100%)
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny)		(ogólnouczelniany, z innego kierunku)	
kierunkowy		ogólnouczelniany	
Odpowiedzialny za przedmiot:		Wykładowca:	
dr hab inż. arch. Piotr Marciniak, prof. nadzw.		dr hab inż. arch. Piotr Marciniak, prof. nadzw.	
e-mail: piotr.marciniak@put.poznan.pl		e-mail: piotr.marciniak@put.poznan.pl	
Wydział Architektury ul. Nieszawska 13A, 61-021 Poznań tel.: 61 665-33-21			
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:			
1	Wiedza:	<ul style="list-style-type: none"> podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnej podstawowa wiedza niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań procesów historycznych student ma wiedzę z zakresu sztuki, historii, geografii, matematyki, fizyki przydatną do zrozumienia prostych zależności zachodzących w budowlach na przestrzeni wieków w różnych warunkach klimatycznych student zna podstawowe metody, techniki (w tym rysunek architektoniczny), konieczny w prowadzeniu wykładów i przygotowania prac semestralnych 	
2	Umiejętności:	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie dostępnych źródeł informacji, w tym źródeł elektronicznych student wykazuje umiejętność poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł 	
3	Kompetencje społeczne	<ul style="list-style-type: none"> zrozumienie konieczności poszerzania swoich kompetencji, gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu 	
Cel przedmiotu:			
<ol style="list-style-type: none"> uświadamia studentom ciągłość rozwoju tradycji architektonicznej w płaszczyźnie techniki, użyteczności i sztuki w okresie od starożytności do czasów romańskich, określa związki między możliwościami technicznymi i poziomem zaspokojenia potrzeb materialnych i duchowych, przedmiot zwraca uwagę na genezę lokalnej specyfiki architektury tego samego okresu w różnych krajach i regionach w okresie starożytności, wczesnego chrześcijaństwa i romańskim, 			

4. zapoznaje z najważniejszymi, w omawianych okresach, dziełami i twórcami architektury w okresie od starożytności do okresu romańskiego,
5. uczy o niezmiennych prawidłach twórczego myślenia i dochodzenia do nowych rozwiązań funkcjonalnych, technicznych i formalnych
6. umożliwia poznanie podstawowych zagadnień związanych kompozycją urbanistyczną i architektoniczną,
7. uświadamia różnice w skali ludzkiej i monumentalnej,
8. realizuje pracę w niewielkiej grupie rozwijając umiejętności interpersonalne i odnajdywanie się w różnych rolach,
9. stanowi pole dla ćwiczenia umiejętności rysunkowej prezentacji architektury,
10. umożliwia ocenę porównawczą metod prezentacji graficznej pracy własnej i kolegów.

Efekty kształcenia

Wiedza:

Efekty kierunkowe		student, który zaliczył przedmiot,	Odniesienie do obszarowych efektów kształcenia
W01	A1_W01	ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz szczegółową związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu historii architektury, w zakresie: architektura starożytna, wczesnego chrześcijaństwa i romańska.	P6S_WG
W02	A1_W04	ma podstawową wiedzę związaną z etyką zawodu architekta	P6S_WK

Umiejętności:

U01	A1_U01	potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	P6S_UW
U02	A1_U02	student ma umiejętności samokształcenia się	P6S_UW

Kompetencje społeczne:

K01	A1_K03	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	-
K02	A1_K05	ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności projektowej, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje	-

Metody kształcenia

1. Wykład kursowy z prezentacją multimedialną.
2. Metoda ćwiczeniowa oparta na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy oraz konwersatorium; graficzna interpretacja omawianej problematyki (szkicownik).
3. eLearning Moodle (system wspomaganie procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia

1. Wykłady z przedmiotu Historia architektury 1 kończą się egzaminem. Przewidziany jest termin zerowy egzaminu oraz dwa egzaminy sesyjne, przy czym drugi jest terminem poprawkowym.
 - 1.1. Egzamin z przedmiotu Historia architektury 1 jest pisemny i rysunkowy.
 - 1.2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu Historia architektury 1 jest zaliczenie laboratorium z tego przedmiotu potwierdzone wpisem w indeksie.

Ocena formująca

- ocena wiedzy oraz prezentacji pracy semestralnej na forum grupy, wspólna analiza i dyskusja; ocena pracy semestralnej
- oceny z prac rysunkowych
- ocena z kolokwium

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Ocena podsumowująca:

- ocena uzyskana w trakcie egzaminu pisemnego, stanowiąca średnią z ocen cząstkowych (wiedza i umiejętności rysunkowe)

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Treści programowe

1. Wstęp: warunki zaliczenia przedmiotu wykładów i ćwiczeń. Literatura przedmiotu. Podstawowe wiadomości o stylu i składnikach budowli. Cywilizacje prehistoryczne. Architektura Azteków, Inków i Majów.
2. Mezopotamia: wypieranie kultur: Sumerowie, Babilon, Asyria, Persja – zmiany na obszarze dwurzecza, gospodarka, system nawodnienia, powstanie warownych miast. Babilon: zikkurat, świątynia i dom. Wiszące ogrody Semiramidy. Pałace w Babilonie, Asyrii i Persji.
3. Architektura starożytnego Egiptu: okresy rozwoju państwa i specyfika gospodarki; kultura związana z Nilem. Religia. Przeznaczenie, struktura funkcjonalna i kształtowanie przestrzeni świątyni egipskiej. Zespoły świątynne o różnym przeznaczeniu (Karnak-Luksor) i rozwiązaniach przestrzennych: świątynie tarasowe Mentuchotepa II i III i królowej Hatszepsut. Piramidy i grobowce skalne. Zespoły sepulkralne: funkcja, rozwiązania przestrzenne i konstrukcyjne. Nekropola w Gizie. Technika i technologia prowadzenia prac budowlanych w Egipcie: nawodnienie i wielkie budowle; materiał, narzędzia, pomiary, transport. Rezydencja. Dom. Relacje dzieł architektury i sztuki: rzeźba, płaskorzeźba, relief, polichromia.
4. Architektura minojska i mykeńska. Okres prehistoryczny kultury greckiej: Kreta – pałac w Knossos, Fajstos i Mali, Mykeny i Tiryns – cytadele. Lwia Brama, megarony, mury cyklopie. Grób Agamemnona (Skarbiec Atrydów), sklepienie pozorne. Troja – megaron, miasto.
5. Starożytna Grecja: warunki naturalne. Porządki greckie. Rozwój formy świątyni: megaron, templum In antis, prostylom, amfiprostylos, peripteros, pseudoperpteros, dipteros, tolos i monopter. Lokalizacja i funkcja. Konstrukcja świątyni greckiej. Porządek dorycki. Korekty optyczne. Technika wykonywania elementów trzonu, belkowania, detalu. Świątynie doryckie: Partenon ateński – łączenie porządków. Rola oświetlenia wnętrza świątyni i sposoby doświetlenia wnętrza świątyń greckich. Kolorystyka świątyń
6. Starożytna Grecja: Porządek joński: geneza i forma. Świątynie jońskie: Nike Apteros, Erechtejon, Artemidy w Efezie, Ateny Polias w Priene, Apollona w Didymie, Filiptejon w Olimpii, Tolos w Epidaurus. Porządek koryncki. Świątynie korynckie: Zeusa Olimpijskiego i pomnik Lizykratesa w Atenach. Dom grecki. Stoa, buleuterion, teatr, gimnasion, stadion, mury miejskie. Akropol ateński w epoce Peryklesa – V w p.n.e. Mauzoleum w Halikarnasie. Ołtarz Zeusa w Pergamonie. Okręgi kultowe: Olimpia i Delfy. Mista greckie: reforma Hipodamosa; Milet, Priene.
7. Etruskowie: urbanistyka, świątynia i rzeźba. Rzymska kultura i architektura – wynik przenikania etruskich i greckich wzorów. Świątynia rzymska: lokalizacja i wystrój. Ekspansja imperium i jej konsekwencje. Porządki rzymskie - nowe, adaptacje porządków greckich: zestawienie porównawcze cech poszczególnych porządków. Najważniejsze świątynie w Rzymie: Fortuny Virillis, Marsa Ultra, Zgody, Wenus i Romy, Pantenon, Westy (na Forum Romanum i Forum Zoarium), Maison Caree w Nimes.
8. Starożytny Rzym. Porządki rzymskie. Konstrukcja łuku z impostami, koleby, sklepienie krzyżowe, klasztorne, żaglaste, kopuła o zmiennej grubości powłoki. Forum Romanum. Świeckie budowle rzymskie: bazyliki: Julijska i Maksencjusza, teatr Marcellusa – stopniowanie porządków. Fora cesarskie. Amfiteatr: Koloseum, termy: Dioklecjana, Caracalli, cyrki: Cirkus Maximus i Maksencjusza, łuki tryumfalne: Tytusa, Konstantyna, Septimusa Severusa. Kolumna Trajana. Domy rzymskie: insule i dom perystylowy. Budowle inżynierskie: drogi, mosty, akwedukty, Cloaca Maxima, mur Hadriana.
9. Rozpad imperium rzymskiego na zachodzie i wschodzie. Rawenna, Bizancjum (Konstantynopol) i architektura wczesnochrześcijańska. Inspiracje. Układy osiowe i centralne. Tradycja stropu belkowego i kopuły. Powłoki amforowe. Kopuła na trompach i żaglach. Bazylika wczesnochrześcijańska z transeptem i bez (funkcja, konstrukcja forma: problem wystroju). Pierwowzór: bazylika rzymska. Konfesja. Rawenna: baptysteria Arian i Ortodoksów, grobowce: Galii, Placydii, Teodoryka (Santa Maria Della Rotunda).
10. Bizancjum. Kościół San Vitale w Rawennie – przestrzeń wewnętrzna, konstrukcja, forma zewnętrzna. Mozaika bizantyjska a mozaika rzymska. Bizantyjskie układy centralne: Hagia Sofia oraz Świątynia Sergiusza i Bachusa w Konstantynopolu, San Stefano Rotundo i Santa Constanza w Rzymie. Konstrukcje wielokopułowe: św. Apostołów w Konstantynopolu i św. Jana w Efezie. Architektura prawosławna.
11. Architektura prawosławia i islamu. Układ przestrzenny meczetu; meczet w Mekce, meczet w Kordobie. Wybrane przykłady architektury cerkiewnej Sobór św. Sofii w Kijowie, Sobór św. Sofii w Nowogrodzie Wielkim.
12. Architektura karolińska i ottońska. Kaplica pałacowa w Akwizgranie, kościół w Centuli (obecnie Saint-Riquier), kościół Saint Germain w Auxerre, kościół opacki w Fuldzie, kościół klasztorny w ST. Galen, kościół św. Michała Hildesheim. Rozwój wczesnośredniowieczny monastycyzmu – opactwo ST. Galen, opactwo Cluny.
13. Rozwój konstrukcji romańskiej. Szkoły romańskie we Francji: Dolina Nadrenia, Górna Nadrenia (Ile-de-France), Normandia, Burgundia, Owernia, Poitou, Akwitania, Prowansja i Langwedocja, Południowa i południowo-zachodnia Francja.
14. Początki polskiej państwowości i architektura romańska w Polsce: początki osadnictwa na ziemiach polskich, osada w Biskupinie, warowne grody i podgrodzia. Obiekty: Ostrów Lednicki, Przemyśl, Giecz, Wzgórze Wawelskie, katedry w Poznaniu, Gnieźnie i na Wawelu, Trzemeszno, Inowódź, Mogilno, Tum pod Łęczycą, Pradocin, Cieszyn, Czerwińsk, Kruszwica, Strzelno i Kraków Kościół Św. Andrzeja.

Literatura podstawowa:

1. David Watkin, Historia architektury zachodniej, Warszawa 2001.
2. Wilfried Koch, Style w architekturze, Warszawa 1996.
3. Nikolaus Pevsner, Historia architektury europejskiej, Warszawa 2013.
4. Jadwiga Lipińska, Sztuka starożytnego Egiptu, Warszawa 2008.
5. Stefan Parnicki-Pudełko, Architektura Starożytnej Grecji, Warszawa 1985.
6. Gilbert-Charles Picard, Sztuka rzymska, Warszawa 1975.
7. Zygmunt Świechowski, Architektura romańska w Polsce, Warszawa 2000.
8. E-skrypt dla przedmiotu „Historia architektury powszechnej”.

Literatura uzupełniająca:

1. Krystyna Kubalska-Sulkiewicz, Słownik terminologiczny sztuk pięknych, Warszawa 2007.
2. Nikolaus Pevsner, John Fleming, Hugh Honour, Encyklopedia architektury, Warszawa 1997.
3. Janusz Ballenstdt, Architektura. Historia i teoria, Warszawa-Poznań 2000.
4. Livio Zerbini, Starożytne miasto rzymskie, Warszawa 2008.
5. Banister Fletcher, Sir Banister Fletcher's A History of Architecture, New York 2002.
6. Marian Moffet, Michael Fazio, Lawrence Wodehouse, A World History of Architecture, London 2003.

Obciążenie pracą studenta

forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	77	3
Zajęcia wymagające indywidualnego kontaktu z nauczycielem	30	1

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

forma aktywności	liczba godzin
udział w wykładach	30 h
udział w konsultacjach związanych z realizacją procesu kształcenia	6 x 1,5 h = 9 h
przygotowanie do egzaminu	35 h
obecność na egzaminie	3 h

Łączny nakład pracy studenta:

3 ECTS

77 h

W ramach tak określonego nakładu pracy studenta:

zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:

30 h

1 ECTS